

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2021

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2021 (RP 146/2020 rd): Ärendet har lämnats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 13.11.2020.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- budgetråd Taina Eckstein, finansministeriet
- specialsakkunnig Allan Seuri, finansministeriet
- specialsakkunnig Ville Heinonen, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Anu Jänkälä, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Johanna Hautakorpi, justitieministeriet
- undervisningsråd Tiina Polo, undervisnings- och kulturministeriet
- konsultativ tjänsteman Pirjo Lillsunde, social- och hälsovårdsministeriet
- finansråd Minna Liuttu, social- och hälsovårdsministeriet
- tillsynsdirektör Arto Teronen, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Ville Hänninen, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Annamari Asikainen, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Eerik Tarnaala, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, ansvarsområdet för arbetarskydd
- jämställdhetsombudsman Jukka Maarianvaara, Jämställdhetsombudsmannens byrå
- diskrimineringsombudsman Kristina Stenman, Diskrimineringsombudsmannens byrå
- direktör Marja Perälä, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
- direktör Tero Hyttinen, Lapplands TE-byrå
- ansvarig expert Pasi Ristilä, Egentliga Finlands TE-byrå
- generaldirektör Antti Koivula, Arbetshälsoinstitutet
- chef för sysselsättningstjänster Minna Virta, Salo stad, företrädare även Mårtens kommun
- utvecklingschef Erja Lindberg, Finlands Kommunförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf

Utlåtande AjUU 8/2020 rd

- STTK rf
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- Företagarna i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

På grund av coronaviruspandemin har Finlands och hela världens ekonomi under innevarande år 2020 genomgått en djup recession och den inhemska efterfrågan har minskat kraftigt. Till följd av detta väntas det att Finlands bruttonationalprodukt minskar, sysselsättningen försvagas och arbetslöshetsgraden börjar stiga. Sysselsättningsgraden beräknas sjunka till 71 procent år 2020 och arbetslöshetsgraden väntas stiga till 8,0 procent.

Ett av de centrala målen för statsminister Marins regering är att höja sysselsättningen till 75 procent. På grund av den ökade arbetslöshetsgraden som den ekonomiska recessionen till följd av coronaviruset har gett upphov till, har regeringen preciserat sina mål att öka sysselsättningen. Målet är att med hjälp av sysselsättningsåtgärder som stärker ekonomin uppnå en sysselsättningseffekt på 80 000 fler sysselsatta. Med de åtgärder som regeringen beslutade om vid budgetförhandlingarna hösten 2020 eftersträvas, i kombination med de sysselsättningsfrämjande åtgärder som regeringen redan tidigare vidtagit och det förhandlingsuppdrag som givits arbetsmarknadsorganisationerna, sammanlagt 31 000—36 000 nya sysselsatta.

Regeringen strävar efter att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten genom flera olika åtgärder. I början av 2020 höjdes den nedre åldersgränsen för rätten till dagpenning för tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa. Dessutom reformeras bestämmelserna om lönesubvention, läroplikten utvidgas, avgifterna för småbarnspedagogik sänks och man övergår till en nordisk modell för arbetskraftsservice. Sysselsättningen av personer över 55 år främjas och deras ställning på arbetsmarknaden och deras arbetshälsa förbättras. Utskottet välkomnar att regeringen vidtar åtgärder för att stärka sysselsättningen och verkar för att stabilisera den ekonomiska recessionen till följd av coronakrisen.

Regeringen stöder kommunerna i coronakrisen också genom två direkta coronastödpaket samt genom många andra stödåtgärder. Utskottet understöder stödet till kommunerna och anser att stödåtgärderna har en betydande inverkan på kommunernas ekonomi och den regionala arbetskraftens och näringslivets livskraft.

Anslag för skötsel av sysselsättningen

För offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreslås i budgeten ett anslag på cirka 297 miljoner euro, vilket är 24 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2020. Jämfört med budgeten för 2020 anvisas i anslaget som tillägg 2 miljoner euro för genomförande av den helhet som gäller sysselsättning för personer som länge är familjelediga, 1 miljon euro för arbetskraftsutbildning, 3 miljoner euro för lönesubvention, 0,8 miljoner euro för genomförande av programmet för

Utlåtande AjuU 8/2020 rd

partiellt arbetsföras arbetsförmåga och 7,65 miljoner euro för försök med rekryteringsstöd för små och medelstora företag.

I budgetpropositionen föreslås ytterligare anslag också för närings-, trafik - och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas omkostnader. För närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader föreslås ett tillägg på 3,4 miljoner euro. Ökningen beror bland annat på uppgifter som hänför sig till främjande av invandringen, helheten som gäller sysselsättning för personer som länge är familjelediga och utbetalningarna av rekryteringsstöd till små och medelstora företag. För arbets- och näringsbyråernas omkostnader föreslås ett tillägg på 3,11 miljoner euro, vilket jämfört med budgeten för 2020 innebär en ökning på bland annat 2,5 miljoner euro för stärkandet av Navigatorerna och 0,2 miljoner euro för genomförande av en modell som främjar läroavtalsutbildning. Kommunförsöken för sysselsättning inleds den 1 januari 2021 och tilldelas 1,1 miljoner euro.

Utskottet stöder budgettilläggen och inriktningen på skötseln av sysselsättningen. Utskottet konstaterar att det på grund av coronapandemin är svårare än normalt att bedöma om anslagen är tillräckliga och rätt allokerade och betonar att det bör följas upp huruvida anslagen för skötseln av sysselsättningen ger effekt och räcker till.

Reform av arbetskraftsservicen

År 2021 inleds ett kommunförsök för sysselsättning där kommunen ska ansvara för serviceprocessen för arbetssökande och tillhandahållandet av sysselsättningsfrämjande tjänster. Försöket handlar om omorganisering och samordning av sysselsättningstjänsterna, och det har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten. I budgeten anvisas arbets- och näringsbyråerna ett tilläggsanslag på 1,1 miljoner euro för försöket. Avsikten är att de erfarenheter som fås av kommunförsöket ska utnyttjas i den strukturreform av arbetskraftsservicen som genomförs senare.

Vid sidan av kommunförsöken utvecklas arbetskraftsservicen mot en nordisk modell för arbetskraftsservice. I fortsättningen utökas de personliga mötena med arbetssökanden i början av arbetslösheten så att möten hålls varannan vecka. Efter sex månaders jobbsökning ordnas en intensiv serviceperiod på en månad. För varje arbetslös arbetssökande utarbetas en individuell sysselsättningsplan, där man kommer överens om bland annat tjänsterna och den kvantitativa skyldigheten att söka arbete. Påföljderna för utkomstskyddet för arbetslösa graderas och jämkas i syfte att övergå till styrande reaktion snarare än påföljd med straffkaraktär.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i flera tidigare betänkanden och utlåtanden i olika sammanhang betonat behovet av att effektivisera servicen för arbetslösa arbetssökande genom att öka den personliga servicen och servicen ansikte mot ansikte genast efter arbetslöshetens början. Utskottet anser att kommunförsöket och förnyandet av arbetskraftsservicen mot en aktivare arbetskraftspolitik i likhet med de övriga nordiska länderna är en bra och nödvändig reform. Utskottet anser att reformens betydelse accentueras i den sysselsättningssituation som coronapandemin har lett till, där en effektiv personlig handledning är ännu viktigare för att förhindra förlängd arbetslöshet. Av ovan nämnda orsaker påskyndar utskottet övergången till den nordiska modellen och anser det vara viktigt att tillräckliga anslag reserveras för reformen för att den personliga servicen för arbetslösa ska kunna genomföras.

Utlåtande AjUU 8/2020 rd

Utöver övergången till den nordiska modellen förenklar regeringen lönesubventionen och gör den smidigare att använda. Regeringen har som mål att användningen av lönesubvention i företag ska öka betydligt. Dessutom höjs nivån på lönesubvention för partiellt arbetsföra till 70 procent och de nuvarande sysselsättningsvillkoren för tredje sektorn tryggas. Vid budgetmanglingen beslöt man dessutom att utreda åtgärder för att sänka tröskeln för sysselsättning av unga.

Utskottet anser att regeringens sysselsättningsåtgärder är positiva och nödvändiga åtgärder som ökar sysselsättningen och å andra sidan förbättrar arbetssökandens individuella situation, och understöder att de godkänns. Utskottet konstaterar att man utöver de reformer som nu planeras också bör utveckla andra anpassningsmekanismer med tanke på framtida ekonomiska kriser. Utskottet föreslår att man för att förhindra uppsägningar och permitteringar utvecklar till exempel modeller för förkortad arbetstid. Förkortning av arbetstiden i stället för uppsägning eller permittering upprätthåller kompetensen och arbetsförmågan samt tryggar försörjningen. Samtidigt förebygger det uppkomsten av strukturell arbetslöshet.

Istanbulkonventionen

I regeringsprogrammet sägs att Istanbulkonventionen eller Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet ska genomföras fullt ut. Ansvar för samordningen, uppföljningen och konsekvensbedömningen av de åtgärder som genomförandet av konventionen förutsätter ligger hos Kommissionen för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet NAPE. Anslagen för NAPE:s verksamhet har beaktats i Institutet för hälsa och välfärds omkostnader.

Som regeringsperiodens viktigaste åtgärder lyfter NAPE fram fortsatt ökning av finansieringen för skyddshem, att få stödcenter för offer för sexualbrott, det vill säga Seri-stödcenter, till alla universitetssjukhus, att inrätta barnvänliga barnhus (den nordiska Barnahusmodellen) på samma sätt som Seri-stödcentren för barn och unga samt att sprida en multiprofessionell riskbedömningsmodell (MARAK). Utskottet ser det som viktigt att det avsätts adekvata anslag för verksamheten.

Istanbulkonventionen förutsätter att det inrättas ”tillräckligt många” lättillgängliga skyddshem för att offren ska kunna erbjudas trygg inkvartering och få hjälp på förhand. Budgetpropositionen innehåller en nivåhöjning på två miljoner euro för att öka antalet skyddshem och utveckla verksamheten. Dessutom är avsikten att en nivåhöjning på en miljon euro ska göras i finansieringen av skyddshemmen 2022.

Utskottet välkomnar tilläggsåtgärder på skyddshemsverksamheten och understöder att de godkänns. Utskottet konstaterar dock att det trots ökningen av antalet platser inte finns tillräckligt med skyddshemsplatser för att alla som behöver det ska få skydd i dem i en akut situation. Utskottet ser det som viktigt att man utöver att det finns tillräckligt med platser också kontrollerar deras tillgänglighet för olika befolkningsgrupper och regionalt.

Mödrar med missbruksproblem

I budgetpropositionen föreslås 6 miljoner euro för åren 2021—2022 för att trygga vården och rehabiliteringen av mödrar med missbruksproblem under övergångsperioden innan servicestruktur-

Utlåtande AjUU 8/2020 rd

reformen inom social- och hälsovården träder i kraft. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser det vara viktigt att tjänsterna för mödrar med missbruksproblem etableras som en del av service-systemet inom social- och hälsovården och att finansieringen av tjänsterna ordnas på ett bestående sätt.

Arbetarskydd och välbefinnande i arbetet

Arbetarskyddstillsynen har som mål att stärka ett tryggt, hälsosamt och rättvist arbete med mångsidiga metoder genom att reagera på förändringar i omvärlden och utveckla verksamheten. Utskottet välkomnar att arbetarskyddstillsynens resurser har utökats med cirka 1,5 miljoner euro på årsnivå för effektivisering av arbetarskyddet, bekämpning av grå ekonomi, övervakning av anställningsvillkoren och övervakning av utländsk arbetskraft.

Utskottet fäster dock uppmärksamhet vid att arbetarskyddsförvaltningens tillsynsresurser och utbud av tillsynsmetoder har varit bristfälliga särskilt i fråga om tillsynen över utländska arbetstagarers löner och arbetsförhållanden. Utskottet anser det därför viktigt att följa upp och utvärdera att resurserna inom arbetarskyddet är tillräckliga samt att överväga att utveckla ett urval av tillsynsmetoder, såsom sanktioner för underavlöning, för att övervakningen av missbruk av utländsk arbetskraft ska kunna effektiviseras. Dessutom anser utskottet att det är viktigt att konsekvenserna av förändringarna i arbetssätten till följd av coronapandemin — i synnerhet ökningen av distansarbetet — för arbetarskyddet och välbefinnandet i arbetet bedöms.

Konsekvensbedömning ur ett jämställdhetsperspektiv

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet konstaterar att könsmedveten budgetering främjas bland annat som en del av finansministeriets arbete för att utveckla budgeteringen av hållbar utveckling. Enligt gällande praxis lyfter ministerierna i motiveringen till huvudtiteln fram de mål, åtgärder och anslag i anslutning till budgetpropositionen som har betydande konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv. Utskottet fäster uppmärksamhet vid att denna praxis inte garanterar en bedömning av konsekvenserna ur ett jämställdhetsperspektiv i hela budgeten. Tydligast iakttas de åtgärder, anslag och mål som är särskilt inriktade på att främja jämställdheten. Det är dock lätt hänt att indirekta eller oavsiktliga konsekvenser för de olika könen förblir dolda, även om åtgärderna är av samhällelig betydelse.

Utskottet ser positivt på att man under ledning av finansministeriet har strävat efter att utveckla en könsmedveten budgetering, och en erhållen utredning ger vid handen att ministeriernas sammanfattande granskningar enligt uppföljningen av budgetpropositionen för 2021 har utvecklats inom så gott som alla ministerier. Men det krävs ytterligare utveckling för att konsekvensbedömningarna ur ett jämställdhetsperspektiv inom specifika förvaltningsområden ska vara jämförbara, konkreta och för att sambandet mellan mål och anslag ska gå att påvisa. Utskottet anser det vara viktigt att bedömningen av konsekvenserna ur ett jämställdhetsperspektiv inte bara är en formalitet; den bör ha som mål att jämställdheten ska förverkligas i praktiken. Det är viktigt att detta beaktas vid utarbetandet av budgetpropositionen och vid beredningen av lagstiftningsprojekt. Utskottet anser det vara viktigt att utvecklingsarbetet fortsätter och att bedömningen inkluderar också andra samhälleliga indelningar utöver kön.

Utlåtande AjUU 8/2020 rd

Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att coronapandemin har lyft fram det könsrelaterade i samhället på ett konkret sätt. Begränsningen av coronaspridningen och stimulansåtgärderna påverkar människor av olika kön på olika sätt, bland annat på grund av könsrelaterad segregation i arbetslivet. Utskottet anser det därför viktigt att också coronapandemins genuskonsekvenser bedöms och beaktas när stimulansåtgärder och andra åtgärder som beror på coronasituationen planeras och finansieras.

Avslutningsvis

Utskottet betonar att på grund av de undantagsförhållanden som beror på coronan måste man i budgeten för 2021 bereda sig på större flexibilitet än vanligt även under budgetåret. Man måste kunna reagera snabbt och också regionalt, eftersom coronan och de begränsningsåtgärder som hänför sig till den drabbar olika områden på olika sätt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 22.10.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anna Kontula vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Kim Berg sd
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Anders Norrback sv
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
ersättare Mikko Lundén saf
ersättare Veikko Vallin saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen
plenarråd Miika Suves.

Utlåtande AJU 8/2020 rd Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

Sannfinländarnas riksdagsgrupp vill satsa på Finland och finländarna genom att erbjuda vårt land en ny, bättre och mer rättvis riktning, inte bara för nästa år eller denna valperiod, utan också för en tid som sträcker sig över valperioderna. Det behövs omstrukturering och nytänkande för att de nuvarande olägenheterna i vårt samhälle ska kunna åtgärdas och den ökande ojämlikheten som delar medborgarna ska kunna stoppas.

Finländarnas nationella intresse står alltid i fokus för den politik som Sannfinländarnas grupp driver, och det är utgångspunkten för det vi arbetar för. Vi erbjuder finländarna arbete, trygghet och rättvisa. Ingen ska lämnas åt sitt öde. Vi vill garantera alla finländare goda förutsättningar för framgång genom arbete och företagsamhet.

Coronapandemin och det försämrade ekonomiska läget till följd av den utgör ett allvarligt hot mot välfärdsstatens framtid och ekonomiska grund. Regeringsprogrammet för statsminister Marins regering byggde på att sysselsättningsgraden kan höjas till 75 procent och utgiftsökningarna finansieras med ökade skatteinkomster. Till följd av coronapandemin har dock finansieringsbasen för dessa utgiftsökningar försvunnit: i september 2020 ökade antalet arbetslösa med 47 000 jämfört med situationen för ett år sedan. Utöver antalet permitteringar och uppsägningar bör det beaktas att nedläggningar av hela fabriker på flera orter är på väg att leda till en djup kris i hela kommunens ekonomi och äventyrar dessa kommuners livskraft.

När skatteinkomsterna sjunker bör regeringen kritiskt bedöma alla planerade utgiftsökningar särskilt med tanke på sysselsättningseffekterna. Ett exempel på en sådan ökning av utgifterna är förlängningen av läroplikten, där man i stället för att ta itu med orsakerna till skolavhoppet genom exakta åtgärder på individnivå lägger enorma mängder av skattebetalarnas pengar på avgiftsfria skolböcker för familjer med goda inkomster. Detta exempel på att utgiftsökningarna har riktats på ett misslyckat sätt är inte unikt i de åtgärder som statsminister Marins regering vidtagit på sistone, utan en otydlig inriktning i kombination med bristfälliga konsekvensbedömningar och likgiltighet i fråga om remissvaren ledde nyligen till att endast knappa halva beloppet av det motiverade coronatillägget till utkomststödet gick till barnfamiljer. På motsvarande sätt hamnade en stor del av coronastöden för företagen hos olika konsultbyråer i stället för att stöd riktades till exempelvis restaurangbranschen, som i oproportionerligt hög grad drabbades av regeringens schablonmässiga avstängningsåtgärder utan närmare inriktning, som begränsar alla restaurangers verksamhet, även om det med tanke på förebyggandet av coronasmitta hade varit viktigt att stänga endast nattklubbar.

Till följd av olyckligt inriktade coronaåtgärder har bekämpningen av coronaspridningen lidit, eftersom de överdimensionerade åtgärder som drabbade alla restauranger på samma sätt ledde till tryck på att öppna matställen, vilket i praktiken också ledde till att nattklubbar öppnades alltför tidigt. Begränsningsåtgärdernas inverkan på det övriga samhällets funktion övervägdes inte heller på behörigt sätt, utan till exempel verksamhetsförutsättningarna för transportbranschen förhin-

Utlåtande AjUU 8/2020 rd Avvikande mening

drades när också de trafikstationer som är nödvändiga med tanke på yrkesförarnas lagstadgade raster stängdes och förare som utför nattarbete förhindrades tillträde till pausutrymmen.

Med tanke på höjningen av sysselsättningsgraden är det av central betydelse hurdana verksamhetsförutsättningar regeringen genom sina egna åtgärder skapar för företag som är verksamma i Finland. Regeringen bör komma ihåg att Finland inte är en bubbla, utan de vidtagna åtgärderna påverkar kostnadsstrukturen och investeringarnas lönsamhet i de företag som är verksamma i Finland uttryckligen i förhållande till andra EU-länder. Företagen är särskilt intresserade av en stabil verksamhetsmiljö, eftersom investeringarna görs för flera år eller tiotals år framåt. Den enögda klimatpolitiken, som syftar till att störa verksamheten inom industrin i Finland, främjar inte Finlands konkurrenskraft eller ens uppnåendet av klimatmålen i större skala, utan flyttar endast arbetsplatserna inom produktionen och industrin från Finland till länder där man bryr sig betydligt mindre om miljöfrågor än i Finland och höjer samtidigt transportkostnaderna för produkter som används i Finland.

En särskilt misslyckad åtgärd är regeringens höjning av bränsleskatterna, som höjer priset på boende och rörlighet i Finland, försvagar de finländska företagens konkurrenskraft och arbetstagarnas möjligheter att ta emot arbete längre hemifrån. I ett glesbebyggt land med långa avstånd är transportkostnaderna av stor betydelse för företagens konkurrenskraft jämfört med de viktigaste konkurrentländerna. På motsvarande sätt stiger priset på produkter för inhemskt bruk i och med att transportkostnaderna ökar, vilket ytterligare försvagar hushållens köpkraft. Regeringen har inte på behörigt sätt bedömt sysselsättningseffekterna av sin klimatpolitik. Sannfinländarnas grupp anser att alla åtgärder som ökar företagens eller arbetstagarnas kostnader bör utsättas för en lämplig bedömning av sysselsättningseffekterna, och man bör avstå från åtgärder som försämrar konkurrenskraften.

Inom fråga om sysselsättningen fortsätter regeringen det kommunala försöket för sysselsättning, även om försöket genomförs på ett sådant sätt att det är svårt att jämföra resultaten. Det förbrukas betydande samhällsliga pengar till försöken, när de kommunala organisationerna först körs upp och sedan ner, men tillräckliga konsekvensbedömningar görs inte. I stället för olika långvariga försök är det viktigt att genomföra försök vars resultat tydligt kan bedömas och därefter gå in för en permanent lösning. Det är särskilt viktigt att sträva efter att avveckla byråkratin ur arbetskrafts-servicen ur klientens synvinkel. I kommunförsöket kan dock mängden byråkrati ur klientens synvinkel i praktiken öka, och i stället för att erbjuda en modell med en enda kontaktpunkt i stället för nuvarande två kan den arbetssökande bli tvungen att uträtta ärenden hos tre olika myndigheter.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet är ett viktigt samhälleligt mål. Vi är särskilt oroade över att hedersvåldet ökar och anser att det är viktigt med nolltolerans för hedersvåld. Särskilt bland invandrargrupper måste man kunna föra en samhällelig debatt om kvinnors och flickors ojämlika ställning och om våldet mot kvinnor och flickor redan av den anledningen att kvinnors jämlika ställning är viktig med tanke på invandrarkvinnornas sysselsättning. I regeringsprogrammet sägs att Istanbulkonventionen eller Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet ska genomföras fullt ut. Vi påpekar att det är ett betydande problem som regeringen inte har ingripit effektivt i, att det så kallade hedersvåldet har ökat. I Finland har nyheterna rapporterat om flera fall där en man med utländsk bakgrund antingen har dödat eller försökt döda sin tidigare

Utlåtande AJU 8/2020 rd Avvikande mening

maka eller utsatt henne för brutalt våld på annat sätt. Det är klart att exempelvis besöksförbud inte hindrar sådana våldshandlingar, och det är inte heller skäligt att förutsätta att offret för våld i nära relationer måste gömma sig till exempel på skyddshem i årtal. Det urval av metoder som samhället har till sitt förfogande för att förebygga våldsdåd bör utvidgas och till exempel uppehållstillstånd för en person som hotar med hedersvåld eller gjort sig skyldig till våldsdåd och som inte är finsk medborgare bör kunna återkallas och personen utvisas ur landet för att förhindra våldsdåd.

Sannfinländarnas utskottsgrupp förordar bevarad behovsprövning för arbetskraft från länder utanför EU och EES. Slopade behovsprövningar kommer inte att innebära något annat än att vi får fler utbildade personer utifrån och fler fall av utnyttjande av arbetskraft. Vi vill heller inte på detta sätt skapa en parallell arbetsmarknad för billig och utbildad arbetskraft, vilket slopad behovsprövning oundvikligen också skulle innebära. Däremot bör regeringen vidta konkreta åtgärder för att bekämpa dumpning av anställningsvillkor, svart ekonomi och arbetsrelaterad människohandel.

Mycket stora summor av samhällets medel har satsats på invandrares integration och sysselsättning, men trots detta har sysselsättningsgraden för många invandrargrupper varit lägre än för den övriga befolkningen från år till år. Regeringen bör därför utreda hur effektiva och resultatrika de nuvarande integrations- och sysselsättningsåtgärderna för invandrare är och vidta konkreta åtgärder för att få de invandrare som redan finns i landet att arbeta. Som åtgärder ska inte användas positiv diskriminering utan en höjning av invandrarernas kompetens och språkkunskaper. I synnerhet språkutbildningen kräver utveckling, och invandrarernas eget ansvar för språkkunskaperna bör betonas. Språkutbildningen har misslyckats om en invandrare efter flera års vistelse i landet fortfarande behöver tolktjänster.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att bedömningen av konsekvenserna i jämställdhetsperspektiv inte är en central fråga som skulle förtjäna särskild uppmärksamhet med tanke på budgeteringen, utan det centrala är att bedöma de planerade åtgärdernas konsekvenser för ekonomin och sysselsättningen. Intersektionalitet bör inte ingå i budgeteringen, eftersom det är fråga om pseudovetenskap, där man försöker skingra individens eget ansvar för sig själv och förklara allt som man kan föreställa sig genom att uppfinna diskriminering på platser där det i verkligheten inte förekommer någon diskriminering.

Vi är särskilt oroade över den EU-politik som drivs av statsminister Marins regering. Regeringens ansvarslösa engagemang i EU:s återhämtningspaket försvagar de medel och metoder som står till buds för att rädda Finlands egen ekonomi, försvagar vårt lands ekonomiska ställning, binder senare generationer till att betala under decennier och gå i borgen för skulder som tagits till godo för andra länder utan några faktabaserade konsekvensbedömningar av hur paketet på något sätt främjar Finlands ställning. Det är ogrundat att anta att coronapandemin skulle vara den enda kris som kommer att drabba vårt land eller EU under de närmaste årtiondena, men regeringen är ändå i färd med att binda vårt land till ett arrangemang, vars kostnader de finländska skattebetalarna kommer att betala under de kommande 38 åren.

Utlåtande AjuU 8/2020 rd
Avvikande mening

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 22.10.2020

Riikka Slunga-Poutsalo saf

Mikko Lundén saf

Veikko Vallin saf